

EIROPAS CENTRĀLĀ BANKA

EUROSISTĒMA

VUM CETURKŠŅA PĀRSKATS

Regulas par vienoto uzraudzības mehānismu praktiskajā īstenošanā gūtie panākumi

Visās ECB 2014. gada publikācijās attēlots 20 euro banknotes motīvs.

2014 / 1

© Eiropas Centrālā banka, 2014

Adrese	Kaiserstrasse 29, 60311 Frankfurt am Main, Germany
Pasta adrese	Postfach 16 03 19, 60066 Frankfurt am Main, Germany
Tālrunis	+49 69 1344 0
Interneta vietne	http://www.ecb.europa.eu

Visas tiesības rezervētas. Atļauta pārpublicēšana izglītības un nekomerciālos nolūkos, norādot avotu.

ISBN	978-92-899-1175-7 (interneta versija)
ISSN	2315-3709 (interneta versija)
ES kataloga numurs	QB-BM-14-001-LV-N (interneta versija)

SVARĪGĀKIE PUNKTI

Šis ir pirmais ceturkšņa pārskats Eiropas Parlamentam, ES Padomei un Eiropas Komisijai par panākumiem, īstenojot Regulu par vienoto uzraudzības mehānismu (VUM regulu). Šis pārskats, kura sagatavošanu nosaka VUM regula, aptver ne tikai trīs mēnešu laikposmu līdz 2014. gada 3. februārim, bet arī sagatavošanās darbus, kurus ECB veikusi kopš euro zonas samita 2012. gada 29. jūnijā ciešā sadarbībā ar nacionālajām uzraudzības iestādēm un centrālajām bankām.

Pārejas posma struktūras, ko ECB izveidojusi vienotā uzraudzības mehānisma (VUM) darbības uzsākšanai, jau panākušas ievērojamu progresu, tādējādi nodrošinot netraucētu VUM regulas stāšanos spēkā 2013. gada 3. novembrī. Tālāk izklāstīti daži būtiski sasniegumi.

- Kā atspoguļots VUM uzraudzības rokasgrāmatā, pamatos izstrādāts VUM uzraudzības modelis, kurš aptver visus VUM uzdevumus un uzraudzības procesus, t.sk. attiecības starp ECB un valstu kompetentajām iestādēm.
- Saskaņā ar uzraudzības rokasgrāmatas galveno koncepciju kopējās uzraudzības komandas tieši uzraudzīs apmēram 130 banku, kuras saskaņā ar VUM regulu tiek uzskatītas par nozīmīgām. Kopējās uzraudzības komandu sastāvs tika noteikts Uzraudzības valdes pirmajā sanāksmē.
- ECB VUM pamatregulas projekts sagatavots galīgajā redakcijā un pirms pieņemšanas tiks nodots sabiedriskai apspriešanai. Saskaņā ar VUM regulu ECB šī Pamatregula jāpieņem un jāpublicē līdz 2014. gada 4. maijam.
- Pamatots noteikta uzraudzības pārskatu sniegšanas sistēma vienotajā uzraudzības mehānismā, kurā precizēti dati, kas nepieciešami VUM uzraudzības modelim.
- Visaptverošs to banku novērtējums, kuras, kā paredzams, tiks uzskatītas par nozīmīgām (un tādējādi būs ECB tiešā uzraudzībā), tika publiski uzsākts 2013. gada oktobrī, un notika sanāksmes ar 124 šajā novērtējumā ietvertu banku grupu izpilddirektoriem. Eiropas Banku iestādei (EBI) koordinējot šo darbu, tika noteiktas stresa testa galvenās iezīmes. Stresa tests ir viens no visaptverošā novērtējuma diviem pīlāriem, kas viens otru papildina.
- Sagatavots sākotnējais euro zonas banku sistēmas raksturojums. Šajā nolūkā izveidots katalogs, kurā iekļautas visas uzraugāmās iestādes, kas ietilpst VUM darbības jomā, sniedzot informāciju arī par visu euro zonas banku grupu iekšējo struktūru un sastāvu. Kad būs pieejami visi nepieciešamie dati, tiks uzsākta nozīmīgu iestāžu identifikācija atbilstoši VUM regulai.

- Personāla atlases process darbam VUM struktūrvienībās norit saskaņā ar plānu. Līdz šim izziņotajos publiskajos personāla atlases konkursos, t.sk. konkursos uz VUM augstākā un vidējā līmeņa vadības amatiem, atsaucība bijusi ļoti laba.
- Iekšējie sagatavošanās darbi ECB daudzās jomās ievērojami pāvirzījušies uz priekšu, piemēram, saistībā ar IT infrastruktūru, biroju telpām, iekšējo un ārējo komunikāciju, loģistikas organizāciju un juridiskajiem un statistikas pakalpojumiem.

2013. gada 16. decembrī ES Padome par Uzraudzības valdes pirmo priekšsēdētāju iecēla Danielu Nuī (*Danièle Nouy*).¹ Daniela Nuī sāka pildīt amata pienākumus 2014. gada 2. janvārī. Uzraudzības valdes pirmā sanāksme notika 2014. gada 30. janvārī. Šajā sanāksmē tika pieņemts pirmais oficiālo lēmumu kopums saistībā ar VUM regulas praktisko īstenošanu.

1. IEVADS

VUM regula² paredz, ka ECB, sākot no 2013. gada 3. novembra, nosūta ceturkšņa pārskatu Eiropas Parlamentam, ES Padomei un Eiropas Komisijai par panākumiem VUM regulas praktiskajā īstenošanā.

Saskaņā ar kārtību, kas nosaka pārskatabildību Eiropas Parlamentam³ un ES Padomei⁴, ceturkšņa pārskatiem konkrēti jāaptver šādi jautājumi:

- iekšējie sagatavošanās darbi, darba organizācija un plānošana;
- konkrēta kārtība, kas izveidota, lai nodrošinātu atbilstību prasībai nodalīt monetārās politikas un uzraudzības funkcijas;
- sadarbība ar citām valsts/ES kompetentajām iestādēm;
- jebkuri šķēršļi, ar kuriem ECB saskārusies, sagatavojoties uzraudzības uzdevumu pildīšanai;
- jebkuri notikumi, kas rada bažas, vai pārmaiņas ētikas kodeksā.

Pirmais VUM ceturkšņa pārskats aptver ne tikai laikposmu no 2013. gada 3. novembra līdz 2014. gada 3. februārim, bet arī kopš euro zonas samita 2012. gada 29. jūnijā veiktos

¹ Sk. Padomes Īstenošanas lēmumu (2013. gada 16. decembris), ar kuru īsteno Padomes Regulu (ES) Nr. 1024/2013 (2013. gada 15. oktobris), ar ko Eiropas Centrālajai bankai uztic īpašus uzdevumus saistībā ar politikas nostādņēm, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību (OV L 352, 24.12.2013., 50. lpp.).

² Padomes Regula (ES) Nr. 1024/2013 (2013. gada 15. oktobris), ar ko Eiropas Centrālajai bankai uztic īpašus uzdevumus saistībā ar politikas nostādņēm, kas attiecas uz kredītiestāžu prudenciālo uzraudzību (OV L 287, 29.10.2013., 63. lpp.).

³ Iestāžu nolīgums starp Eiropas Parlamentu un Eiropas Centrālo banku par praktisko kārtību, kā īsteno demokrātisko pārskatabildību un pārrauga uzdevumus, kas Eiropas Centrālajai bankai uzticēti saistībā ar vienoto uzraudzības mehānismu (OV L 320, 30.11.2013., 1. lpp.).

⁴ Saprašanās memorands starp Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Centrālo banku par sadarbību attiecībā uz procedūrām, kas saistītas ar vienoto uzraudzības mehānismu, kas stājās spēkā 2013. gada 12. decembrī.

sagatavošanās darbus. Pārskatu sagatavojuši ECB darbinieki un pēc konsultācijām ar ECB Padomi apstiprinājusi Uzraudzības valde. Otrais ceturkšņa pārskats tiks publicēts 2014. gada maijā.

2. PĀRVALDĪBA

2.1. SAGATAVOŠANĀS DARBA PĀRVALDĪBA KOPŠ 2012. GADA VASARAS

ECB uzsāka sagatavošanās darbus VUM izveidei pēc euro zonas samita 2012. gada 29. jūnijā ciešā sadarbībā ar nacionālajām uzraudzības iestādēm. Sagatavošanās darbus vadīja Augsta līmeņa grupa uzraudzības jautājumos (*High-Level Group on Supervision*), kuras priekšsēdētājs ir ECB prezidents un kuras sastāvā iekļauti pārstāvji no valstu kompetentajām iestādēm un euro zonas valstu centrālajām bankām. Tehniskos sagatavošanas darbus vadīja Uzraudzības speciālā darba grupa (*Task Force on Supervision*), kurā ietilpst valstu kompetento iestāžu un centrālo banku augstākā līmeņa pārstāvji un kura atskaitās augsta līmeņa grupai. Tika arī izveidota projekta grupa, kuras sastāvā ietilpst speciālās darba grupas locekļi, lai veicinātu komunikāciju un sadarbību starp uzraudzības iestādēm un sniegtu norādes visiem darbiniekiem, kas iesaistīti sagatavošanās darbos, t.sk. uzraudzības darbiniekiem, kurus valstu kompetentās iestādes uz laiku norīkojušas darbā ECB. Speciālā darba grupa organizēja tehnisko darbu piecos darbības virzienos (DV1-DV5), attiecīgi koncentrējoties uz šādām jomām:

- euro zonas banku sistēmas sākotnējais raksturojums (DV1);
- VUM tiesiskais regulējums (DV2);
- VUM uzraudzības modeļa izstrāde (DV3);
- VUM uzraudzības pārskatu sniegšanas sistēmas izstrāde (DV4);
- kredītiestāžu visaptverošā novērtējuma sākotnējā sagatavošana (DV5).

2.2. VUM PĀRVALDĪBAS STRUKTŪRU IZVEIDE

2.2.1. PRIEKŠSĒDĒTĀJA UN PRIEKŠSĒDĒTĀJA VIETNIEKA IECELŠANA

2013. gada 16. decembrī ES Padome par Uzraudzības valdes pirmo priekšsēdētāju iecēla Danielu Nuī. Daniela Nuī tika iecelta, pamatojoties uz ECB Padomes 2013. gada 20. novembra priekšlikumu, kas tika iesniegts pēc publiskas atlases procedūras, un viņas iecelšanu amatā 11. decembrī apstiprināja Eiropas Parlaments. Atbilstoši kārtībai, kas noteikta VUM regulā un ko apstiprinājis Eiropas Parlaments un ES Padome, šī iecelšana amatā notika saskaņā ar paātrinātu procedūru.

Uzraudzības valdes priekšsēdētāja vietnieku paredzēts izvēlēties no ECB Valdes locekļu vidus. 2014. gada 22. janvārī ECB Padome ierosināja Uzraudzības valdes priekšsēdētāja vietnieces amatā iecelt Sabīni Lautenšlēgeri (*Sabine Lautenschläger*), kura kļuva par Eiropas Centrālās bankas (ECB) Valdes loekli. Paredzēts, ka 2014. gada 3. februārī Sabīne Lautenšlēgere piedalīsies Eiropas Parlamenta Ekonomikas un monetāro lietu komitejas (ECON) sēdē. Eiropas Parlaments un ES Padome lems par ECB ierosinātās kandidātes apstiprināšanu.

2.2.2. UZRAUDZĪBAS VALDE UN VADĪBAS KOMITEJA

Atbilstoši VUM regulai ECB uzticēto uzdevumu plānošanu un izpildi pilnībā īsteno Uzraudzības valde kā ECB iekšēja struktūra. Pēc priekšsēdētāja iecelšanas valstu kompetentās iestādes tika aicinātas norīkot pa vienam pārstāvim. Gadījumos, kad kompetentā iestāde nav nacionālā centrālā banka (NCB), Uzraudzības valde var pieņemt lēmumu pieaicināt pārstāvi no attiecīgās valsts centrālās bankas. Šādā gadījumā balsošanas procedūras nolūkā šie pārstāvji tiks uzskatīti par vienu loekli.

VUM regula paredz, ka ECB Padome pieņem iekšējos noteikumus, kuros sīki izklāstītas tās attiecības ar Uzraudzības valdi. ECB Valde 2014. gada 22. janvārī attiecīgi grozīja ECB Reglamentu. Konkrēti, pārstrādātie noteikumi paredz sadarbību starp ECB Valdi un Uzraudzības valdi, pamatojoties uz iebildumu neizteikšanas procedūru. Saskaņā ar šo procedūru Uzraudzības valdes lēmumu projekti tiks uzskatīti par pieņemtiem, ja ECB Padome noteiktā laikposmā, kas nepārsniedz 10 darba dienas, neizteiks iebildumus. Turklāt, lai pienācīgi atspoguļotu ECB Padomes atbildību par iekšējo ECB organizāciju un tās lēmējinstītūcijām saskaņā ar ECBS Statūtiem, ECB Reglamentā tika iestrādāti arī konkrēti noteikumi, kas regulē Uzraudzības valdes procedūras.

VUM regula arī nosaka, ka Uzraudzības valde pieņem savu reglamentu, kas interpretējams saistībā ar pārskatīto ECB Reglamentu. Tajā tiks iekļauti noteikumi par Vadības komitejas, kura sniegs atbalstu Uzraudzības valdei, locekļu atlasī. Vadības komitejas sastāvā jābūt ne vairāk kā 10 locekļiem, t.sk. priekšsēdētājam, priekšsēdētāja vietniekam un vienam ECB pārstāvim, un tās sastāvam jānodrošina taisnīgs līdzsvars un rotācija starp valstu kompetentajām iestādēm. 2013. gada decembrī šie noteikumi, kurus izstrādāja ECB darbinieki, tika apspriesti kopā ar Uzraudzības speciālās darba grupas un Augsta līmeņa grupas uzraudzības jautājumos locekļiem. Sākotnēji tas tika apspriests Uzraudzības valdes pirmajā sēdē 2014. gada 30. janvārī. Paredzēts, ka Vadības komiteja tiks izveidota 2014. gada februārī.

Lai gan VUM regulā nav skaidri paredzēta Uzraudzības valdes locekļu ētikas kodeksa izstrāde, tajā minētas vairākas ētikas normas, kas attieksies konkrēti uz Uzraudzības valdes locekļiem

(piemēram, attiecībā uz interešu konfliktu saistībā ar viņu turpmāko nodarbinātību). Tā kā gan ECB Padomei, gan Valdei ir savs ētikas kodekss, tika nolemts, ka arī Uzraudzības valdei nepieciešams atsevišķs ētikas kodekss. Lai vislabāk atspoguļotu Uzraudzības valdes kā nodalītas struktūrvienības statusu ECB organizatoriskajā struktūrā, Uzraudzības valde savā pirmajā sanāksmē 2014. gada 30. janvārī apsprieda Uzraudzības valdes locekļu ētikas kodeksa sākotnējo projektu.

2.2.3. ADMINISTRATĪVĀ PĀRSKATĪŠANAS PADOME UN VIDUTĀJU GRUPA

VUM regula paredz, ka ECB jāizveido Administratīvās pārskatīšanas padome, kuras uzdevums būs veikt lēmumu, ko ECB pieņēmusi, īstenojot uzraudzības uzdevumus, iekšēju administratīvu pārskatīšanu. Šī iekšējā struktūra, kuru paredzēts izveidot no piecām personām ar pietiekamu pieredzi banku vai citu finanšu pakalpojumu jomā, pārskatīs uzraudzības lēmumus pēc attiecīgās bankas pieprasījuma. Noteikts, ka pārskatīšanas darbības joma attiecas uz šādu lēmumu procesuālo un materiāltiesisko atbilstību VUM regulai. Administratīvās pārskatīšanas padomes darbības noteikumos būs detalizēti izklāstītas procedūras, kas jāievēro šajā kontekstā. Ar Speciālās darba grupas un Augsta līmeņa grupas uzraudzības jomā locekļiem 2013. gada decembrī tika apspriests tiesību akta projekts, kas jāizskata ECB Padomei.

Lai nodrošinātu monetārās politikas funkciju un uzraudzības uzdevumu nošķiršanu, VUM regula paredz vēl vienu iekšēju struktūru – Vidutāju grupu, kuras uzdevums būs izskatīt ECB Padomes iebildumus, kuri izteikti saistībā ar Uzraudzības valdes sagatavotajiem lēmumu projektiem, ja to pieprasīs kāda valsts kompetentā iestāde. Vidutāju grupā tiks iekļauts viens loceklis no katras iesaistītās dalībvalsts, ko izvēlas no ECB Padomes un Uzraudzības valdes locekļiem. Ar Speciālās darba grupas un Augsta līmeņa grupas uzraudzības jomā locekļiem 2013. gada decembrī tika apspriests Vidutāju grupas reglamenta projekts, kas jāizskata ECB Padomei.

3. TIESISKAIS REGULĒJUMS

Lai ECB uzņemtos uzdevumus, kas tai uzticēti saskaņā ar VUM regulu, līdz 2014. gada 4. novembrim jāpieņem vairāki ECB tiesību akti.

3.1. ECB VUM PAMATREGULA

VUM regula paredz, ka ECB, konsultējoties ar valstu kompetentajām iestādēm un pamatojoties uz Uzraudzības valdes priekšlikumu, jāpieņem sistēma, kurā būtu noteikta VUM regulas 6. panta īstenošanas praktiskā kārtība (saistībā ar ECB un valstu kompetento iestāžu sadarbību VUM ietvaros). Šī sistēma būs noteikta ECB regulas formā (pamatregula), kuras projekts 2014. gada sākumā tiks nodots sabiedriskai apspriešanai. ECB šī pamatregula jāpieņem un jāpublicē līdz 2014. gada 4. maijam. Kā minēts iepriekš, lai veicinātu šo tiesisko sagatavošanos un sniegtu juridiskus ieteikumus saistībā ar citiem sagatavošanās darbiem, izveidots šim mērķim paredzēts darbības virziens (DV2), ko īsteno ECB, valstu kompetento iestāžu un centrālo banku juridiskie eksperti.

Pamatregulas galvenais mērķis ir noteikt procedūras, kas regulē sadarbību starp ECB un valstu kompetentajām iestādēm.

Pamatregula aptvers aspektus, kas skaidri minēti VUM regulas 6. panta 7. punktā, kurā paredzēts, ka sistēmā iekļauj vismaz:

- ģpašu metodoloģiju kredītiestāžu nozīmīguma novērtēšanai;
- sadarbības procedūras attiecībā uz nozīmīgu kredītiestāžu uzraudzību;
- sadarbības procedūras attiecībā uz mazāk nozīmīgām kredītiestādēm.

Turklāt pamatregulā tiks ietverti arī citi aspekti, kas nav konkrēti minēti VUM regulas 6. pantā. Pie šādiem aspektiem, piemēram, pieder ar izmeklēšanas pilnvaru, atļauju, būtiskas līdzdalības, atļauju anulēšanas, administratīvo sodu režīma, makroprudenciālās uzraudzības un ciešas sadarbības procedūrām saistītie jautājumi. Pamatregulā būs arī izklāstīti galvenie atbilstoša procesa noteikumi saistībā ar ECB uzraudzības lēmumu pieņemšanu, piemēram, tiesības tikt uzklausītam, piekļuve lietu materiāliem, valodu režīms.

Pirms pamatregulas pieņemšanas ECB jārīko atklāta sabiedriskā apspriešana⁵. Sabiedriskā apspriešana sāksies 2014. gada 7. februārī pēc tam, kad pamatregulas projektu būs apstiprinājuši Uzraudzības valde savā pirmajā sanāksmē. Pirms sabiedriskās apspriešanas uzsākšanas pamatregulas projekts tika nosūtīts Eiropas Parlamenta Ekonomikas un monetāro lietu komitejai (ECON) saskaņā ar Iestāžu nolīguma starp Eiropas Parlamentu un ECB attiecīgajiem noteikumiem.

Turklāt 2014. gada 19. februārī ECB Frankfurtē pie Mainas tiks rīkota atklāta sēde, kurā visas ieinteresētās personas varēs uzdot jautājumus par pamatregulas projektu.

⁵ Saskaņā ar VUM regulas 4. panta 3. punktu.

3.2. IEKŠĒJIE NOTEIKUMI ATTIECĪBĀ UZ MONETĀRĀS POLITIKAS FUNKCIJU NODALĪŠANU

VUM regulā paredzēts, ka ECB pieņem un publisko visus nepieciešamos iekšējos noteikumus, lai nodrošinātu uzraudzības un monetārās politikas funkcionālo jomu un citu ECB uzdevumu nodalīšanu, t.sk. noteikumus par dienesta noslēpumu un informācijas apmaiņu.

Tāpēc ir sāktas iekšējo noteikumu izstrāde, lai nodrošinātu minēto nodalīšanu, konkrēti, īstenojot gan organizatorisku nodalīšanu, gan informācijas plūsmu nošķiršanu.

Kā aprakstīts iepriekš lēmumu izstrādei un izpildei izveidota neatkarīga Uzraudzības valde, kas darbojas atsevišķi no ECB Padomes. ECB Padomes apspriedes par uzraudzības jautājumiem būs stingri nošķirtas no citu jautājumu apspriešanas, tiem būs veltīta atsevišķa darba kārtība un atsevišķas sanāksmes.

Attiecībā uz informācijas plūsmu nošķiršanu ECB ir pieredze izstrādāt un ieviest institucionālus un operatīvus pasākumus, kas ļauj droši nošķirt informāciju (piemēram, lai nodrošinātu, ka ar ECB saistītā informācija nodalīta no informācijas, kas saistīta ar ESRK, ar tā dēvētā Ķīnas mūra palīdzību). Lai nodalītu monetāro un uzraudzības politiku, iekšējie noteikumiem īpaši pievērsīsies ECB dokumentu un lietvedības pārvaldības sistēmām, kuras nodrošina drošības elementus (piemēram, piekļuves grupas/tiesības), lai piešķirtu/ierobežotu piekļuvi dokumentiem un lietām, kā arī ECB konfidencialitātes režīmam, kas nosaka, kā klasificēt un apstrādāt sensitīvu ECB informāciju.

3.3. REGULA PAR UZRAUDZĪBAS MAKSAS PIEMĒROŠANU

Plašāku informāciju par ECB Regulu par maksām skatīt 7.3. sadaļā.

3.4. LĒMUMS PAR CIEŠU SADARBĪBU

Pamatregula nosaka darbības kārtību attiecībā uz saikni starp ECB un to dalībvalstu kompetentajām iestādēm, kuru valūta nav euro, kad būs izveidots ciešas sadarbības režīms, savukārt ciešas sadarbības izveides procedūra tiks noteikta īpašā ECB lēmumā, sniedzot sīkāk izstrādātus noteikumus nekā VUM regulā. Sagatavots ECB lēmuma projekts par ciešu sadarbību, kas nosaka procesuālos aspektus saistībā ar:

- pieprasījumiem uzsākt ciešu sadarbību;
- ECB novērtējumu par šiem pieprasījumiem;
- ciešas sadarbības apturēšanu un izbeigšanu.

Turklāt ECB lēmuma projektā norādīts dokumentu saraksts, kuri jāpievieno pieprasījumam uzsākt ciešu sadarbību, sniegti pieprasījuma paziņojuma un izziņas par valsts tiesību aktu atbilstību sagataves. Gaidāms, ka ECB apstiprinās lēmuma projektu 2014. gada februārī. Līdz šim ECB nav saņēmusi nekādas norādes par interesi izveidot ciešas sadarbības režīmu no to dalībvalstu puses, kuru valūta nav euro. Neskaidrība par jaunajiem jautājumiem, kas varētu rasties saistībā ar iespējamo ciešas sadarbības vienošanās aktivizēšanu, ir papildu izaicinājums, kas jāņem vērā ECB sagatavošanās darbos.

4. VUM UZRAUDZĪBAS MODELIS

Viena no sagatavošanās darbu galvenajām prioritātēm bijusi uzraudzības darbības modeļa, kas noteiks VUM funkcionēšanu, galveno iezīmju izstrāde. Šā darba izpildi nodrošināja šim mērķim paredzētais darbības virziens (DV3), un tas atspoguļots VUM uzraudzības rokasgrāmatā.

4.1. VUM UZRAUDZĪBAS ROKASGRĀMATA

VUM uzraudzības rokasgrāmatā ietverti nozīmīgu un mazāk nozīmīgu iestāžu uzraudzības vispārējie principi, procesi un procedūras, kā arī metodoloģija, ņemot vērā VUM darbības principus. Tajā aprakstītas procedūras sadarbībai vienotā uzraudzības mehānisma ietvaros un ar iestādēm ārpus tā. Tā kā Uzraudzības rokasgrāmata pirmkārt ir iekšējs VUM personālam paredzēts dokuments, paredzēts sagatavot arī visaptverošu publiski pieejamu versiju.

Nozīmīga daļa uzraudzības rokasgrāmatas veltīta VUM uzraudzības pārskata un novērtēšanas procesam, kas izstrādāts, lai nodrošinātu vadlīnijas, saskaņā ar kurām tiek veikta nozīmīgu un mazāk nozīmīgu kredītiestāžu uzraudzības pārskats un vajadzības gadījumā tām noteiktas īpašas papildu pašu līdzekļu, informācijas atklāšanas un likviditātes prasības vai citi pasākumi⁶. Uzraudzības pārskatīšanas un novērtēšanas process ietver:

- risku novērtējuma sistēmu;
- kapitāla un likviditātes drošības rezervju kvantitatīvas novērtēšanas metodoloģiju (uzraudzības pārskatīšanas un novērtēšanas procesa kvantitatīvais novērtējums);
- pieeju risku novērtējuma sistēmas, uzraudzības pārskatīšanas un novērtēšanas procesa kvantitatīvā novērtējuma un stresa testa rezultātu integrēšanai.

VUM uzraudzības pārskatīšanas un novērtēšanas process balstīsies uz integrētu pieeju, kuras pamatā būs plaša risku novērtējuma sistēmas nodrošināta informācija, kapitāla un likviditātes drošības rezervju kvantitatīvais novērtējums, t.sk. banku iekšējais kapitāla pietiekamības

⁶ Saskaņā ar VUM regulas 4. panta 1.(f) punktu.

novērtēšanas process (IKPNP) un iekšējais likviditātes pietiekamības novērtēšanas process (ILPNP), un lejupējo (*top-down*) stresa testa rezultāti. Šī pieeja tos apkopos saprotamā veidā, lai dotu iespēju kvantitatīvi novērtēt kapitāla pietiekamības un likviditātes līmeni un izstrādāt uzraudzības pārbaudes plānu, ņemot vērā plašāka mēroga risku novērtējumu, ko nosaka Bāzeles regulējuma II pīlārs, kuru ES ievieš Kapitāla prasību direktīva IV/Kapitāla pietiekamības regula (CRD IV dokumentu kopums).

Šo dimensiju integrācija panākta gan katra atsevišķa riska līmenī, gan apkopotā līmenī.

4.2. KOPĒJĀS UZRAUDZĪBAS KOMANDAS

Vienotajā uzraudzības mehānismā katras nozīmīgas banku grupas vai kredītiestādes darbības uzraudzību veiks viena kopējās uzraudzības komanda. Katru kopējās uzraudzības komandu vadīs ECB koordinators, un tās sastāvā būs vairāki augsti kvalificēti uzraudzības speciālisti gan no ECB, gan no iesaistīto dalībvalstu kompetentajām iestādēm. Tās pienākumos ietilps tās atbildībā nodotās iestādes gada uzraudzības programmas plānošana un izpilde un Uzraudzības valdes un ECB Padomes lēmumu ieviešana un īstenošanas uzraudzība. Kopējās uzraudzības komandas var arī ierosināt tematiskas pārbaudes uz vietas un turpmākos pasākumus saistībā ar šādu pārbažu konstatējumiem.

Kopējās uzraudzības komandu – starptautiska līmeņa uzraudzības operacionālā instrumenta – koncepcija izstrādāta speciāli VUM vajadzībām. Salīdzinājumā ar pašreizējo uzraudzības kolēģiju pieeju, kuras, izņemot divpusēju sadarbību, līdz šim bijušas vienīgais līdzeklis uzraudzības veikšanai starpvalstu līmenī, kopējās uzraudzības komandu koncepcija ietver vairākus būtiskus uzlabojumus.

Gan lieluma, gan profesionālo zināšanu ziņā katras kopējās uzraudzības komandas uzbūve un sastāvs specifiski atbildīs uzraugāmās iestādes uzņēmējdarbības modelim, risku profilam un ģeogrāfiskajam izvietojumam, iesaistot visus ECB un valstu kompetento iestāžu uzraudzības speciālistus, kuri veic konkrētās bankas uzraudzības darbu. Tas nodrošina īpaši integrētu pieeju pārrobežu banku uzraudzībai, dodot iespēju kopējās uzraudzības komandām veikt savas darbības, ņemot vērā iestādes konkrēto risku profilu, un nodrošināt, lai attiecīgā iestāde stabili un ilgstoši atbilstu tiesiskajam un uzraudzības regulējumam.

Kopējās uzraudzības komandām būs efektīva operacionālā pārvaldība. Kopējās uzraudzības komandas koordinators varēs reaģēt uz ārkārtas notikumiem, mainot uzraudzības prioritātes, nosakot jaunus darbības mērķus, informējot ECB vadību vai vajadzības gadījumā pieprasot Uzraudzības valdei vai ECB Padomei turpmākus norādījumus vai atbalstu. Turklāt kopējās

uzraudzības komandu koordinatori vadīs komandas locekļu darbu personiskā līmenī, attiecīgi nodrošinot atbilstošo motivāciju, norādes un vadību.

Lai palīdzētu kopējās uzraudzības komandām un nodrošinātu uzraudzībā konsekveni, VUM nodrošinās plašu specializēto profesionālo zināšanu un atbalsta tīklu. Piemēram, uzraudzības pasākumu gada plānošanas procesu un uz vietas veikto pārbaužu organizācijas pārvaldība tiks veikta centralizēti. Lai saņemtu atbalstu konkrētās tematiskās jomās, piemēram, ar modeli vai riskiem saistītos jautājumos, juridiskos jautājumos, vai politisku un metodoloģisku atbalstu, kopējās uzraudzības komandas jebkurā laikā varēs lūgt papildu atbalstu no citām ECB darbības jomām.

Pateicoties šādam unikālu īpašību savienojumam, kopējās uzraudzības komandas varētu kļūt par visintegrētāko pārvalstiskās uzraudzības instrumentu. Tomēr jāuzsver, ka visbūtiskākā nozīme visā projektā ir darbinieku atlases procesa panākumiem, jo kopējās uzraudzības komandās nepieciešami augsti kvalificēti darbinieki, lai tās vislabāk veiktu savus pienākumus. Tas jo īpaši attiecas uz kopējās uzraudzības komandu koordinatoriem, kuriem izvirzīto prasību profilā iekļauts augsts profesionālās pieredzes līmenis uzraudzības jomā un pieredze starptautiska līmeņa vadības jomā.

4.3. VUM RISKU NOVĒRTĒŠANAS SISTĒMA

VUM risku novērtēšanas sistēma pamatojas uz kvantitatīvu rādītāju un kvalitatīva ieguldījuma savienojumu; tā ir nevis tikai mehāniska pieeja, bet drīzāk ļauj izdarīt spriedumu, vadoties pēc skaidri definētiem principiem, t.i., "ierobežotu spriedumu". To paredzēts piemērot visām VUM bankām – ne tikai nozīmīgajām –, un tāpēc tās īstenošanā nepieciešama proporcionālitate.

Uzraudzīto iestāžu risku novērtēšanas metodoloģija izstrādāta atsevišķām kategorijām (uzņēmējdarbības risks un pelnītspēja, kredītrisks un darījuma partnera risks, t.sk. atlikušais risks, bankas portfeļa procentu likmes risks, tirgus risks, vērtspapīrošanas risks, darbības risks, apdrošināšanas risks, koncentrācijas risks (dažādu risku skatījumā), iekšējā pārvaldība un risku vadība, likviditātes risks un kapitāla stāvoklis).

Galvenais risku novērtēšanas sistēmas mērķis ir ņemt vērā visplašāko iespējamo kvantitatīvo un kvalitatīvo rādītāju diapazonu (t.sk. progresīvos rādītājus), novērtējot bankas raksturīgo risku profilu, tās pozīciju citu banku vidū un ievainojamību attiecībā uz vairākiem ārējiem faktoriem. Attiecībā uz lielāko daļu kategoriju novērtējumā nodala risku līmeni un risku kontroli. Tad šie aspekti tiek apvienoti, lai novērtētu konkrētu kategoriju, un pēc tam atsevišķo kategoriju novērtējumus iekļauj vispārējā novērtējumā.

4.4. VUM UZRAUDZĪBAS PĀRSKATA UN NOVĒRTĒŠANAS PROCESS

Otrs metodoloģijas izstrādes komponents attiecas uz uzraudzības pārskata un novērtēšanas procesu, kapitāla novērtēšanu, atbilstošo likviditātes rezervju kvantitatīvo noteikšanu, stresa testu nozīmi, kā arī uzraudzības pasākumiem un komunikāciju.

Uzraudzības pārbaudes un novērtēšanas procesa ietvaros kapitāla un likviditātes kvantitatīvajā noteikšanā tiek sekmīgi izmantota visa atbilstošā pieejamā informācija. Šāda pieeja ir nepārtrauktu procesu kopums, kurā risku novērtēšana un IKPNP/ILPNP analīze papildina viena otru, veidojot bankas risku profila konsekventu novērtējumu.

Integrētās pieejas mērķis ir apvienot četras perspektīvas (t.i., risku novērtēšanu, uzraudzības pārbaudes un novērtēšanas procesa kapitāla un likviditātes kvantitatīvo novērtējumu, lejupējo stresa testu un uzraudzības pārbaudes programmu definēšanu) kā VUM uzraudzības stratēģijas saskaņotas sastāvdaļas, nepieļaujot uzdevumu vai novērtējumu nepilnības, dublēšanos vai pārklāšanos, bet apvienojot visas darbības vienā darbplūsmā. Šī konsekvence ir nepieciešama arī visu kopējās uzraudzības komandu darbā, jo katra no tām pārzinās nozīmīgo iestāžu ikdienas uzraudzību un atbildēs par minētajiem četriem komponentiem.

Integrētā pieeja balstās uz risku novērtēšanas sistēmu, pieņemot, ka visās attiecīgajās riska kategorijās tā uzrādīs uzraudzītās iestādes ievainojamību. Šāds bankas darbības kombinētās risku pakāpes novērtējums pirms kapitāla un likviditātes pozīcijas apsvēršanas ir ļoti svarīgs, vērtējot kapitalizācijas un likviditātes līmeni, jo uzraudzības iestādei būtu jāpieņem, ka augstāks risku līmenis tiek segts ar lielākiem pašu resursiem.

4.5. UZRAUDZĪBAS PROCESI UN PROCEDŪRAS UN GADĪJUMU IZPĒTE

Uzraudzības procedūras un procesi ir sīki izklāstīti uzraudzības rokasgrāmatā. Tālāk sniegts ietverto jautājumu izklāsts.

- **Sadarbība VUM:** kopējās uzraudzības komandu nozīme un pienākumi, veicot nozīmīgo iestāžu ikdienas uzraudzību; uzraudzības procedūras konsolidētajā un individuālajā līmenī (t.i., mātesuzņēmuma un individuālajā/subkonsolidētajā līmenī attiecībā uz to grupu sastāvdaļām, kas nav reģistrētas tajās euro zonas valstīs, kurās atrodas to mātesuzņēmums); kā arī procedūras, lai izpildītu sadarbības prasības ar tām dalībvalstīm, kuru valūta nav euro, bet kurās ir noteikta cieša sadarbība starp ECB un valstu kompetentajām iestādēm.
- **Lomas, pienākumi un procedūras, pieņemot lēmumus VUM:** tiesiskais regulējums; lēmumu pieņemšanas procesa posmi (t.sk. paātrinātas lēmumu

pieņemšanas procedūras); kā arī VUM valodu režīms, kas attiecas uz saziņu starp ECB un iesaistīto dalībvalstu kompetentajām iestādēm.

- **Detalizēti VUM procesi un procedūras:** nozīmīgu un mazāk nozīmīgu iestāžu uzraudzība, ievērojot raksturīgo iestādes dzīves ciklu; uzraudzība dalībvalstīs, ar kurām noteikta cieša sadarbība, nodrošinot kredītiestāžu uzraudzības programmu izpildi saskaņā ar ECB standartiem un uzraudzības kvalitāti, kas atzīta par atbilstošu.

Lai pilnveidotu uzraudzības rokasgrāmatu, kā arī pārbaudītu metodoloģiju un kopējās uzraudzības komandu struktūru, tika veikta gadījumu izpēte, lai novērtētu alternatīvu politikas pasākumu ietekmi uz faktiskās īstenošanas procesu. Lai pārbaudītu dažādos metodoloģijas aspektus, gadījumu izpēte tika veikta vienās un tajās pašās finanšu iestādēs.

4.6. VUM PIEEJA PĀRBAUDĒM UZ VIETAS

Uzraudzības rokasgrāmatā aprakstīta arī pieeja pārbaudīšanai uz vietas. Tajā ne tikai definētas pārbaudes uz vietas un paskaidroti to mērķi, bet arī sīki izklāstīti uz vietas veicamo pārbaudīšanu veidi un darbības joma, kā arī to organizēšana, paņēmieni un raksturīgais dzīves cikls.

4.7. VALODU POLITIKA

Tiesiskais regulējums attiecībā uz VUM valodu režīmu galvenokārt noteikts Padomes 1958. gada Regulā Nr. 1, ar ko nosaka ES iestādēs lietojamās valodas. Euro zonā ir 15 oficiālās valodas un 28 ES dalībvalstīs – 24 ES oficiālās valodas.

Lai nodrošinātu saziņu starp ECB un uzraudzītajām struktūrām, parasti uzraudzītās struktūras var vērsties pie ECB ikvienā no ES oficiālajām valodām, un ECB sniedz atbildi attiecīgajā valodā. Uzraudzītajām struktūrām vai citām personām (piemēram, valdes locekļiem, vairākuma akcionāriem) adresētos lēmumus ECB pieņem angļu valodā un tās dalībvalsts oficiālajā valodā, kurā atrodas katra adresāta galvenais birojs vai dzīvesvieta. Ja pieņem lēmumu saistībā ar uzraudzītas struktūras pieteikumu, lēmumu pieņem angļu valodā un pieteikumā izmantotajā valodā. Tomēr ECB sagaida, ka daudzas kredītiestādes, jo īpaši lielākās, piekritīs izmantot angļu valodu savstarpējā saziņā un saziņā ar ECB. Ja ECB tiesību akts ir pieņemts angļu valodā un jebkurā citā ES oficiālajā valodā, visas valodu versijas ir vienlīdz autentiskas. Saziņā starp ECB un valstu kompetentajām iestādēm parasti tiek izmantota angļu valoda.

4.8. PĀREJAS PERIODS

Pārejas periodā veicamās funkcijas un uzdevumi ir norādīti īpašā kalendārā, ko atjaunina ik mēnesi. Sīkāk izstrādātā ģenerālplānā aprakstītas visas darbības, iniciatīvas un koordinācijas pasākumi saistībā ar sagatavošanos VUM, kā arī regulāri pārbaudīts saistībā ar tiem sasniegtais progress. Visas iesaistītās darba jomas piedalās ģenerālplāna veidošanā un atskaitās saskaņā ar to.

Turklāt atsevišķā uzraudzības rokasgrāmatas nodaļā aprakstīta VUM darbība laikposmā starp VUM regulas stāšanos spēkā un dienu, kurā VUM pilnībā pārņems uzraudzības pienākumus, kā arī šajā laikposmā paveicamie uzdevumi.

5. KREDĪTIESTĀŽU VISAPTVEROŠS NOVĒRTĒJUMS

ECB un iesaistītās valstu kompetentās iestādes veic visaptverošu novērtējumu saskaņā ar VUM regulu. Konkrētāk, ECB veic vērtēšanu, nodrošinot tās detalizētu plānu un stratēģiju, kontrolējot izpildi ciešā sadarbībā ar valstu kompetentajām iestādēm, veicot regulāru kvalitātes nodrošināšanu, apkopojot un konsolidējot rezultātus, kā arī sagatavojot un publiskojoš vispārējo novērtējumu. Šā koordinācijas pienākuma izpildē ECB palīdz starptautisks konsultāciju uzņēmums *Oliver Wyman*, kas specializējies banku sektora analīzes jomā. Valstu kompetentās iestādes veic novērtējumu valsts līmenī, pamatojoties uz centralizēti izstrādātām datu prasībām un metodiku, tādējādi efektīvi izmantojot vietējos apstākļus un profesionālās zināšanas. Valstu kompetentajām iestādēm palīdz arī neatkarīgi revidenti vai konsultanti. Lai nodrošinātu konsekventu novērtējuma īstenošanu gan valstu, gan banku līmenī, ir ieviesti kvalitātes nodrošināšanas pasākumi.

ECB plāno publicēt visaptverošā novērtējuma rezultātus pirms tās jauno uzraudzības pienākumu uzņemšanās 2014. gada novembrī.

5.1. VISAPTVEROŠĀ NOVĒRTĒJUMA MĒRĶIS UN APJOMS

Visaptverošajam novērtējumam ir trīs mērķi:

- pirmkārt, sekmēt caurredzamību, t.i., uzlabot pieejamās informācijas kvalitāti saistībā ar banku stāvokli;
- otrkārt, vajadzības gadījumā sakārtot bilances, apzinot un īstenojot nepieciešamos koriģējošos pasākumus;
- treškārt, kā izriet no pirmā un otrā mērķa, sekmēt konfidenci banku nozarē.

Informācija par vispārējo pieeju visaptverošajam novērtējumam pieejama ECB interneta vietnē⁷.

Novērtējumā iekļautas 128 kredītiestādes no 18 dalībvalstīm, aptverot apmēram 85% no euro zonas banku aktīviem. Šīs bankas ticami varētu uzskatīt par nozīmīgām atbilstoši VUM regulai. Taču nozīmīgo banku pilnais galīgais saraksts, kas tiks sagatavots vēlāk 2014. gadā, kad būs pieejami aktuāli statistikas dati, varētu būt īsāks (sk. arī 7.1. sadaļu).

5.2. VISAPTVEROŠĀ NOVĒRTĒJUMA GALVENIE ELEMENTI

ECB nodrošinās, ka visaptverošais novērtējums ir precīzs un aptver galvenos risku avotus. Tas ietver divus galvenos pīlārus, kas papildina viens otru un kas tiek īstenoti ECB centralizētās struktūras ietvaros.

- Pirmais pīlārs ir **aktīvu kvalitātes pārbaudes**, ar kuru palīdzību ECB novērtēs banku aktīvu kvalitāti, nodrošinot lielāku banku risku caurredzamību. Šī pārbaude būs plaša un visaptveroša, iekļaujot kredītriska un tirgus riska darījumus, bilances un ārpusbilances posteņus, kā arī iekšzemes un ārvalstu riska darījumus. Tiks aptvertas visas aktīvu klases, t.sk. ienākumus nenesošie kredīti, pārstrukturētie kredīti un valdības riska darījumi. Pārskata rezultāti balstīsies uz pirmā līmeņa pamatkapitāla sliekšni 8% apmērā, izmantojot 2014. gada definīciju, kas sniegta CRD IV dokumentu kopumā.
- Otrais pīlārs ir **stresa tests**, kas tiks veikts ciešā sadarbībā ar EBI. ECB un EBI nesepaziņojusi sīkāku informāciju par stresa testu, izmantoto metodoloģiju un attiecīgajiem kapitāla atbilstības sliekšņiem (8% un 5% pirmā līmeņa pamata kapitāla rādītājs attiecīgi bāzes scenārijam un nelabvēlīgam scenārijam).
- Tā kā bankās, kuras iekļautas vispārējā novērtējumā, veiktais stresa tests ietvers kapitāla prasības, kas var būt noteiktas pēc aktīvu kvalitātes novērtējuma, gala rezultātā var tikt noteiktas stingrākas prasības.

Turklāt atkarībā no datu pieejamības vispārējā novērtējuma ietvaros svarīgs var būt arī uzraudzības risku novērtējums, ar kura palīdzību var veikt abu galveno pīlāru sniegto rezultātu kontroli/konsekvenču pārbaudi. Tā mērķis ir identificēt banku būtiskākos riskus, t.sk. likviditātes, aizņemto līdzekļu īpatsvara un finansējuma riskam. Šis novērtējums ietver kvantitatīvu un kvalitatīvu analīzi, balstoties uz pagātnes un nākotnes informāciju, kuras mērķis ir izvērtēt bankas raksturīgo risku profilu, tās pozīciju citu banku vidū un ievainojamību attiecībā pret rindu ārējo faktoru.

⁷ <http://www.ecb.europa.eu>.

5.3. VISAPTVEROŠĀ NOVĒRTĒJUMA ORGANIZĒŠANA

Lai sasniegtu visaptverošā novērtējuma mērķus, izpilde jāorganizē centralizēti, nodrošinot precizitāti un saskaņu starp iesaistītajām dalībvalstīm. Visaptverošais novērtējums tiek organizēts veidā, kas nodrošina stabilas metodikas saskaņotu izpildi, efektīvu pārvaldību un pietiekami ātru lēmumu pieņemšanas procesu.

Visaptverošā novērtējuma vadības un īstenošanas centrālā struktūra sastāv no trim dažādiem līmeņiem, ko papildina atbilstošas vietējās valstu struktūras katrā no 18 iesaistītajām dalībvalstīm.

Visaptverošo novērtējumu vada Visaptverošā novērtējuma vadības komiteja (CASC), kura sniedz pārskatu Uzraudzības valdei.⁸ CASC vada Uzraudzības valdes priekšsēdētājs un ECB viceprezidents, un tajā ietilpst četri ECB pārstāvji un augsta līmeņa pārstāvji no astoņām valstu kompetentajām iestādēm.

Visa projekta vadītājs ir Juka Vesals (*Jukka Vesala*), kurš ir arī Mikrolīmeņa uzraudzības III ģenerāldirektorāta ģenerāldirektors. Būdam visaptverošā novērtējuma projekta vadītājs, J. Vesals uzrauga tehniskās sagatavošanās darbu, ko izstrādājušas divas tehniskās struktūras, Centrālais projekta vadības birojs (*Central Project Management Office; CPMO*) un Visaptverošā novērtējuma stresa testa grupa (*Comprehensive Assessment Stress Test Team; CAST*), nodrošinot saikni starp šo tehnisko darbu un CASC, kā arī nodrošinot ciešas attiecības ar EBI un tām VUM neiesaistītajām valstīm, kuras iesaistītas visaptverošajā novērtējumā.

CPMO atbild par kvalitātes nodrošinājuma īstenošanu, definējot metodiskos standartus un sniedzot satura norādījumus valstu kompetentajām iestādēm, lai nodrošinātu salīdzināmību un konsekvenci. Tajā ietilpst ECB darbinieki (un palīdzību sniedz ārējie konsultanti), un tas sadarbojas ar vietējām valstu struktūrām, kā arī uzrauga to darbu, lai nodrošinātu īstenošanas norisi. Ir izveidotas valstu darba grupas, kurās ietilpst ECB darbinieki, lai īstenotu kvalitātes nodrošināšanu valstī, sniegtu tehnisko palīdzību un nodrošinātu visaptverošā novērtējuma konsekventu īstenošanu valsts līmenī.

CAST sastāvā ietilpst vēl viens ECB pārstāvis, divi EBI pārstāvji un divi valstu kompetento iestāžu pārstāvji. Tā atbild par ciešas sadarbības nodrošināšanu ar EBI, kā arī nepieciešamo savstarpējo saikni starp bilances novērtējuma izpildi un stresa testu.

⁸ Pirms oficiāli bija izveidota Uzraudzības valde, CASC sniedza pārskatus Augsta līmeņa grupai uzraudzības jautājumos.

6. UZRAUDZĪBAS FUNKCIJAS ORGANIZĀCIJA ECB

Lai veiktu jauno uzraudzības funkciju, ECB veido četrus jaunus ģenerāldirektorātus un sekretariātu. Tiek lēsts, ka kopējais nodarbināto skaits atbildīs aptuveni 770 pilna darba laika vienībām.

- Mikrolīmeņa uzraudzības I un II ģenerāldirektorāts nodarbosies ar **nozīmīgu banku tiešo ikdienas uzraudzību**;
- Mikrolīmeņa uzraudzības III ģenerāldirektorāts būs atbildīgs par **mazāk nozīmīgu banku netiešo uzraudzību**;
- Mikrolīmeņa uzraudzības IV ģenerāldirektorāts nodarbosies ar **horizontālajiem** un specializētajiem pakalpojumiem, kā arī sniegs atbalstu pārējiem ģenerāldirektorātiem to funkciju izpildē;
- Īpašs sekretariāts palīdzēs Uzraudzības valdei un saistītajām apakšstruktūrām.

VUM personāla atlase notiek atbilstoši ECB spēkā esošajiem personāla atlases noteikumiem un procedūrām, kas paredz, ka darbiniekus un vadītājus parasti atlasa konkursa procedūrā, kuru veic atlases komisijas. VUM personāla atlases procedūra tika organizēta lejupvērsti, t.i., vispirms tika publicēts Uzraudzības valdes priekšsēdētāja vakances paziņojums, tam 2013. gada septembrī tieši sekoja augstākā līmeņa vadītāju vakances paziņojumi, savukārt lielāko daļu vidējā līmeņa vadības amatu vakancu izsludināja 2013. gada decembrī. Šis pieejas mērķis bija nodrošināt, lai izraudzītie augstākā līmeņa vadītāji varētu piedalīties vidējā līmeņa vadības amatu atlases komisijā un lai vidējā līmeņa vadītāji varētu piedalīties darbinieku atlases komisijās.

Sasniegts šāds progress. Uzraudzības valdes priekšsēdētāju iecēla 2013. gada decembra vidū, un viņa pilnībā piedalījās gala lēmumu pieņemšanā par četrus ģenerāldirektoru iecelšanu 2014. gada janvāra sākumā. Gaidāms, ka lēmumus par sešiem ģenerāldirektoru vietniekiem pieņems 2014. gada februārī. Lielākās daļas vidēja līmeņa vadītāju (aptuveni 100 štata vietu) atlase norisinās pašlaik, un kampaņas saistībā ar lielāko daļu profesionālo štata vietu uzsāka 2013. gada beigās. Gaidāms, ka visas pārējās vakances (aptuveni 20 vidējā līmeņa vadītāju un 280 speciālistu, kuri visi būs Mikrolīmeņa uzraudzības III un IV ģenerāldirektorāta darbinieki) publicēs 2014. gada februāra beigās. Mikrolīmeņa uzraudzības I un II ģenerāldirektorāta personāla atlasei tika noteikta prioritāte, ņemot vērā kopējās uzraudzības komandu veidošanu un visaptverošo novērtējumu.

Četrus jaunos ģenerāldirektorātus un jaunā sekretariāta personāla biroju telpas pagaidām tiks izvietotas īrētā ēkā netālu no Eurotorņa. Kad ECB pārcelsies uz savu jauno mītni, kuru pašlaik

būvē Frankfurtes Ostendas rajonā, uzraudzības darbinieki pārvietosies uz Eurotorni. ECB jaunā mītne tika projektēta laikā, kad uzraudzības uzdevumi vēl nebija paredzēti, un tajā nebūs pietiekami daudz vietas, lai izvietotu uzraudzības darbinieku birojus.

Paralēli papildu darbinieku pieņemšanai, lai atbalstītu darbības jomas un uzdevumu paplašināšanos, esošajā struktūrā tiek veidotas arī vairākas struktūrvienības, kuru kopējais nodarbinātos skaits atbilst aptuveni 200 pilna darba laika vienībām ar pastāvīgiem līgumiem. Jaunas nodaļas izveidotas Juridiskajā ģenerāldirektorātā, Statistikas ģenerāldirektorātā un Finanšu stabilitātes ģenerāldirektorātā (kas pārdēvēts par Makrouzraudzības politikas un finanšu stabilitātes ģenerāldirektorātu, atspoguļojot tā jaunās funkcijas atbilstoši VUM regulai). Turklāt izveidotas jaunas daļas Cilvēkresursu, budžeta un organizācijas ģenerāldirektorātā, kā arī Administrācijas ģenerāldirektorātā.

Atbilstoši VUM regulai ECB Padome izveidos un publicēs ētikas kodeksu banku uzraudzībā iesaistītajam ECB personālam un vadībai. ECB pašlaik iepazīstas ar šā ētikas kodeksa projektu un drīzumā iesniegs priekšlikumu Uzraudzības valdei un ECB lēmēj institūcijām.

7. CITU ATTIECĪGO DARBA VIRZIENU SAGATAVOŠANA

7.1. EURO ZONAS BANKU SISTĒMAS RAKSTUROJUMS

Kā norādīts 2.1. sadaļā, darbības virzienam (DV1) dots norādījums sagatavot euro zonas banku sistēmas raksturojumu, citiem vārdiem sakot, sastādīt visu to uzraudzīto struktūru katalogu, kas ietilpst VUM darbības jomā, t.sk. iekšējo struktūru un visu euro zonas banku grupu sastāvu.

DV1 veica vairākus datu apkopojumus, kas kalpo par pamatu analīzēm un ziņojumiem, kurus izmantoja politiskajās diskusijās par dažādiem aspektiem saistībā ar uzraudzīto struktūru klasificēšanu par nozīmīgām vai mazāk nozīmīgām iestādēm. Datu analīze un apkopojumi tika vērsti uz tām vienībām, kas potenciāli ietilptu VUM darbības jomā. Datu vākšanas pieeja attiecībā uz šīm struktūrām tika izstrādāta tā, lai ļautu novērtēt to nozīmīgumu saskaņā ar VUM regulā paredzētajiem kritērijiem. Metodoloģiskais izklāsts par nozīmīgo banku novērtēšanu un noteikšanu tiks atklāts VUM pamatregulas atsevišķā sadaļā. Lai noteiktu iestādes nozīmīgumu, paralēli lieluma kritērijam ļoti svarīga ir uzraudzīto grupu struktūra un sastāvs, ņemot vērā to, ka attiecīgie kritēriji jānovērtē visaugstākajā konsolidācijas līmenī.

DV1 izveidotais datu kopums kalpoja par pamatu ECB veiktajai to iestāžu atlasei, uz ko attiecas VUM visaptverošais novērtējums (sk. 5.1. sadaļu), un tas būs pamats nozīmīgo iestāžu

sākotnējam sarakstam, kas jā sagatavo pirms VUM pilnībā uzņemsies savus uzraudzības uzdevumus.

7.2. UZRAUDZĪBAS DATU SNIEGŠANAS SISTĒMA

Vēl viens darbības virziens (DV4) tika izveidots, lai veiktu šādus uzdevumus:

- novērtētu salīdzināmas informācijas pieejamību euro zonas līmenī;
- uzsāktu VUM uzraudzības pārskatu sniegšanas sistēmas izstrādi.

Šis uzdevums ietvēra EBI finanšu pārskatu sniegšanas (FINREP) un vienoto ziņojumu sniegšanas (COREP) sagatavju ieviešanu.

Lai gan dažādās jurisdikcijās tika konstatētas dažas salīdzināmības atšķirības, gaidāms, ka līdz ar EBI īstenošanas tehnisko standartu pieņemšanu salīdzināmības līmenis turpinās uzlaboties. Tomēr attiecībā uz sagatavošanas posmu tika nolemts, ka uzraudzības nolūkā nepieciešamo informācijas apjomu nedrīkstētu ierobežot, nosakot nevainojamas salīdzināmības prasību.

Nākotnē paredzētās uzraudzības pārskatu sniegšanas sistēmas izveidi noteica centralizētas risku novērtēšanas sistēmas darbībai nepieciešamie dati. Attiecīgi ziņojumu sniegšanas sistēmā ietvertie mainīgie rādītāji iedalīti kategorijās atbilstoši bankas dažādajiem risku profiliem, un sistēma tiek uzskatīta par elastīgu, ņemot vērā to, ka dažādu risku profilu novērtēšanas metodoloģijas progress turpinās ietekmēt datu sniegšanas sagatavju noformējumu.

Pirms VUM regulas pieņemšanas tika veikti divi datu apkopojumi, un neviens no tiem nebija saistīts ar datu pieprasīšanu tieši no bankām. Tā vietā datus apkopoja valstu kompetentās iestādes, izmantojot esošās valstu pārskatu sniegšanas shēmas. Tika apkopots salīdzinoši liels informācijas daudzums, kas palīdzēja pilnveidot centralizētās risku novērtēšanas sistēmas iezīmes.

Kad tika pieņemta VUM regula, ECB un valstu kompetentās iestādes vienojās par specifisku datu apkopšanu, ietverot centralizētajai risku novērtēšanas sistēmai svarīgu informāciju, kas ir arī pielāgota risku profiliem (piemēram, likviditātes un procentu likmju risks). Dati, kas nebija uzreiz pieejami no valstu kompetentajām iestādēm, tika pieprasīti tieši no bankām. Tika sniegti detalizēti norādījumi. Valstu kompetentajām iestādēm un bankām ir pieejami palīdzības dienesti un dokumenti par bieži uzdotajiem jautājumiem attiecīgi ECB un valsts līmenī. Attiecībā uz datu vākšanu veikts viss iespējamais, lai efektīvi koordinētu pieprasījumus un izvairītos no dublēšanās.

Lai veiktu uzraudzības uzdevumus, ECB ir nepieciešamas laikus pieejamas statistikas datu kopas. Tāpēc ECB cenšas uzlabot attiecīgās datu kopas, kas kalpos VUM īpašajām vajadzībām.

Paralēli tā gatavo arī datu sistēmu, kas vajadzīga uzraudzīto bankas datu un metadatu saņemšanai ECB, to saglabāšanai, apstrādei (t.sk. validēšanai un konsekvences pārbaudei), konfidencialitātes aizsardzībai un izplatīšanai. Šai datu sistēmai būs divas galvenās sastāvdaļas:

- 1) dati, pamatojoties uz īstenošanas tehniskajiem standartiem par uzraudzības nolūkos sniedzamo informāciju, kā EBI publicējusi 2013. gada jūlijā;
- 2) citi regulārās uzraudzības dati, ko EBI nav saskaņojusi.

Gaidāms, ka datu sistēmu ieviesīs posmos. Pirmo posmu plānots pabeigt līdz 2014. gada jūlijam. Datu sistēma būs savienota ar Iestāžu un saistīto uzņēmumu datubāzu reģistru (*Register of Institutions and Affiliates Database*; RIAD). Gaidāms, ka tajā būs ietverta institucionālā informācija un banku galvenie darbības dati, kā arī informācija par banku grupu sastāvu (t.i., atsaucē dati). Sistēma varēs arī nodrošināt gan individuālos, gan konsolidētos (grupas) banku datus.

7.3. UZRAUDZĪBAS MAKSU SISTĒMA

Atbilstoši VUM regulai ECB iekasēs gada maksu no iesaistītajās dalībvalstīs reģistrētajām kredītiestādēm un neiesaistītajās dalībvalstīs reģistrēto kredītiestāžu filiālēm, kas reģistrētas iesaistītajās dalībvalstīs. Šai maksai būtu jāsedz, taču nebūtu jāpārsniedz izdevumi, kas ECB rodas saistībā ar tās uzraudzības uzdevumiem. Maksas iesaistītajās dalībvalstīs nosaka augstākajā konsolidācijas līmenī, un šā aprēķina pamatā ir objektīvi kritēriji, kas saistīti ar attiecīgās kredītiestādes nozīmīgumu un risku profilu, t.sk. tās riska svērtajiem aktīviem.

Darbs šajā jomā līdz šim bija vērsts šādos virzienos:

- – 2013. gadā ECB pārbaudīja Eiropā un starptautiskajā mērogā, jo īpaši ASV, izmantotās dažādās maksas sistēmas un pieejas nolūkā apzināt labāko praksi;
- – šajā regulā būs iekļauta kārtība un kritēriji piemērojamās gada uzraudzības maksas summas noteikšanai (t.sk. metodoloģijas sīks izklāsts) un rēķinu izrakstīšanas procedūra.

Nākamās darbības būs saistītas ar priekšlikumu pabeigšanu ECB uzraudzības maksas noteikšanas metodoloģijas jomā, kā arī ECB regulas par uzraudzības maksu projekta sagatavošanu sabiedriskajai apspriešanai (pašlaik plānots 2014. gada 1. pusē).

7.4. IT INFRASTRUKTŪRA

Jaunu darījumu procesu un darbību izveidi VUM vajadzībām atbalsta četri IT darbības virzieni.

- **Kopējie IT dienesti:** VUM darbinieku pagaidu biroju telpās izveidotas jaunas darbstacijas. Līdz 2014. gada beigām jānodrošina pavisam 1100 jaunu darbstaciju. Valstu kompetentās iestādes pievienosies VUM lietojumprogrammām, izmantojot CoreNet, pašreizējo tīkla infrastruktūru, ko izmanto NCB (izņemot Vācijas un Latvijas valstu kompetentās iestādes; tajās var būt nepieciešams atšķirīgs risinājums). Tiek pārskatītas iespējas, kā apmainīties ar elektroniski parakstītiem un šifrētiem paziņojumiem ar to valstu kompetentajām iestādēm, kas neietilpst ECBS.
- **Sadarbība, darbplūsmu un informācijas pārvaldība:** izveidota publiski pieejama palīdzības līnija jautājumiem par VUM (sk. 7.6. sadaļu), kā arī uzsākts IT darbplūsmas projekts (e-Contact).
- **Uzņēmumu resursu plānošana:** iesaistoties nozares pārstāvjiem, ir apzinātas darbības prasības un iespējamie risinājumi VUM budžeta, organizatoriskās struktūras un ar ziņojumu sniegšanu saistīto pārmaiņu jomā, un notiek to pārskatīšana. Attiecībā uz izmaksu aprēķināšanu, rēķinu izrakstīšanu, kā arī maksājumu iekasēšanu un saskaņošanu (sk. 7.3. sadaļu) ECB kā iespējamus risinājumus ir noteikusi SAP modulus "Public Sector Collection and Disbursement" un "Tax and Revenue Management". Pašlaik norosinās prototipa izstrādi, un drīzumā to novērtēs nozares pārstāvji.
- **Datu vākšana, datu kvalitātes pārvaldība un analītika:** uzsākts uzraudzīto banku datu sistēmas (Supervisory Banking Data System; SUBA) projekts. Pabeigta darbības un tehniskā analīze. Decembrī tika uzsākta prototipa izstrāde, lai sekmētu uzraudzības dokumentu apkopošanu un novērtēšanu agrīnā posmā (t.i., 2014. gada 1. ceturksnī), ievērojot jaunus datu standartus (ITS un XBRL). Tika analizētas un ieviestas darbības prasības nozīmīgo banku apzināšanai un noteikšanai RIAD sistēmā. Turklāt tika organizēti darbsemināri ECBS lietotājiem, lai apkopotu un novērtētu darbības prasības attiecībā uz risku novērtēšanas sistēmu. Lai atvieglotu lēmumu pieņemšanu un komunikāciju VUM jautājumos, Eurosistēmas/ECBS Informācijas tehnoloģiju komiteja (ITC) sākusi rīkot sanāksmes arī VUM sastāvā.

7.5. INFORMĀCIJAS PĀRVALDĪBA

Radot sinerģiju, tomēr pilnībā ievērojot funkciju nodalījumu starp ECB monetārās politikas pilnvarojumu un tās jaunajām uzraudzības funkcijām, ECB ir nolēmusi atkārtoti izmantot un pielāgot vienotajam uzraudzības mehānismam savu spēkā esošo informācijas⁹ pārvaldības politiku, praksi un līdzekļus (t.i., DARWIN dokumentu un lietvedības pārvaldības sistēmu), jo

⁹ Jebkura informācija neatkarīgi no tās veida vai formāta, kas attiecas uz ECB politiku, uzdevumiem, darbībām vai lēmumiem (tostarp uzdevumiem un darbībām, ko veic saskaņā ar ECBS statūtiem un ECB statūtiem), ko radījuši ECB vai kas ir tās rīcībā.

tie sekmīgi apliecinājuši atbilstību līdzīgām prasībām citās jomās (piemēram, ECB, ESRK vai ECBS komitejās).

Dažu pēdējo mēnešu laikā ECB ir nodrošinājusi valstu kompetentajām iestādēm drošu piekļuvi DARWIN un sagatavojusi darbvietas, lai atbalstītu darbu saistībā ar sagatavošanās posmu, VUM lēmējinstītūcijām, visaptverošo novērtējumu un ECBS komitejām, kas tiekas VUM sastāvā. Katrai darbvietai ir drošs portāls, kas nodrošina vienkāršu piekļuvi informācijai un progresīvām izguves un sadarbības funkcijām.

ECB izstrādā arī turpmākos informācijas pārvaldības risinājumus, lai atbalstītu uzraudzības procesus. Mērķis ir nodrošināt darbvietas, kurā uzraugi no ECB un visām valstu kompetentajām iestādēm bez grūtībām var apmainīties ar informāciju par uzraudzību un kredītiestāžu pārbaudēm atbilstoši visaugstākajiem informācijas drošības standartiem. Šajā projektā ietilpst kopējās uzraudzības komandu pievienošana, izmantojot lietotāja saskarni, kas nodrošina vienu piekļuves punktu VUM informatīvajai videi, kā arī analīzes un ziņojumu sniegšanas instrumenta nodrošināšana kopējās uzraudzības komandām, lai tās varētu veikt uzraudzīto iestāžu pilnīgu risku novērtēšanu un attiecīgo kapitāla un likviditātes kvantitatīvo novērtēšanu.

7.6. KOMUNIKĀCIJA

Lai koordinētu VUM ārējās komunikācijas jautājumus, ECB Komunikācijas un valodu ģenerāldirektorātā ir izveidota īpaša projekta grupa. VUM vajadzībām izmantotas ģenerāldirektorāta esošās sinerģijas priekšrocības, un tiks norīkoti īpaši preses sekretāri uzraudzības jomā, kā arī personāls tulkojumu, protokola un komunikācijas pasākumu koordinēšanai, tulkošanai un rediģēšanai angļu valodā, iekšējai komunikācijai, sabiedrības jautājumiem, multimediju un plašsaziņas līdzekļu uzraudzībai. Iesaistoties Eurosistēmas/ECBS komunikācijas komitejai (ECCO), tiek izstrādātas galvenās komunikācijas politikas. Šajā nolūkā ir izveidots jauns VUM formāts, kurā ietilpst arī kompetento iestāžu augstākā līmeņa komunikācijas eksperti.

Galvenais VUM komunikācijas līdzeklis būs interneta vietne. Dienā, kad Eiropas Parlaments balsoja par VUM regulu, ECB interneta vietnē tika ieviesta jauna sadaļa "Banku uzraudzība". Šī pagaidu sadaļa pakāpeniski tiek paplašināta un uzlabota ar informāciju, kas saistīta ar VUM.

Paralēli tiek izstrādāta īpaša VUM interneta vietne, kuras darbību plānots uzsākt 2014. gada novembrī, kad VUM sāks darboties pilnībā. Pašlaik tiek apkopotas un novērtētas pamata komunikācijas prasības VUM – papildus aspektiem, kas ietverti Iestāžu nolīgumā starp Eiropas Parlamentu un ECB. Tās noteiks jaunās interneta vietnes saturu un struktūru.

Lai gan jābūt skaidri un funkcionāli nodalītām ECB monetārās politikas pilnvarām un tās jaunajai uzraudzības funkcijai, informācija par VUM būs pieejama gan ECB galvenajā interneta vietnē, gan atsevišķajā VUM interneta vietnē.

Gaidāms, ka ECB jaunie uzraudzības uzdevumi būtiski palielinās sabiedrības ECB uzdoto jautājumu skaitu par saistītajiem tematiem. Pamatojoties uz apsekojuma rezultātiem par sabiedrības jautājumu pārvaldību uzraudzības kontekstā, kā arī priekšizpēti, ECB plāno palielināt savas ar sabiedrības jautājumiem saistītās funkcijas kapacitāti un kompetenci.

8. PĀRSKATATBILDĪBA

Pārskatatbildības regulējumam ir galvenā nozīme attiecībā uz uzraudzības lēmumu caurredzamību, leģitimitāti un neatkarību, vienlaikus ļaujot VUM efektīvi un produktīvi veikt tā uzraudzības pienākumus. VUM regula paredz pamatotu un stingru pārskatatbildības regulējumu.

Īstenojot VUM regulu, ECB atskaitās Eiropas Parlamentam un ES Padomei un/vai attiecīgā gadījumā Eurogrupai, piedaloties pārstāvjiem no iesaistītajām dalībvalstīm, kuru valūta nav euro. Šajā saistībā VUM regula nodrošina dažādus pārskatatbildības informācijas avotus, turpretī ziņojumu sniegšana notiek ne tikai šajās divās iestādēs, bet arī Eiropas Komisijā un valstu parlamentos. VUM regulā arī noteiktas skaidras procedūras Uzraudzības valdes priekšsēdētāja un priekšsēdētāja vietnieka iecelšanai.

8.1. PĀRSKATATBILDĪBA EIROPAS PARLAMENTAM UN ES PADOMEI

Eiropas Parlaments un ECB 2013. gada 12. septembrī parakstīja deklarāciju, kurā abas iestādes apņēmas oficiāli noslēgt **Iestāžu nolīgumu** par praktiskajiem jautājumiem saistībā ar demokrātiskās pārskatatbildības īstenošanu un ECB uzticēto uzdevumu uzraudzību vienotajā uzraudzības mehānismā; citiem vārdiem, precizēt, kā konkrētie VUM regulas noteikumi par pārskatatbildību ieviešami praksē. Šajā saistībā Eiropas Parlamenta un ECB prezidenti arī paziņoja savu nodomu panākt ātru progresu atlases procedūrā saistībā ar Uzraudzības valdes priekšsēdētāja iecelšanu.

VUM regula stājās spēkā 2013. gada 3. novembrī, un Iestāžu nolīgums – 2013. gada 7. novembrī. Lai gan VUM regulā tas nav skaidri paredzēts, arī ES Padome noslēdza ar ECB **saprašanās memorandu**, sīkāk izstrādājot VUM regulas noteikumus par abu iestāžu sadarbību saistībā ar VUM. Saprašanās memorands stājās spēkā 2013. gada 12. decembrī.

Galvenais pārskatatbildības informācijas avots ir nodrošināts, veicot regulāru uzklauššanu un *ad hoc* viedokļu apmaiņu ar Uzraudzības valdes priekšsēdētāju Eiropas Parlamenta Ekonomikas un monetāro lietu komitejā (*ECON*) un Eurogrupā. Līdz ar šā VUM ceturkšņa pārskata publicēšanu notiks pirmā uzklauššana *ECON* komitejā, kas plānota 2014. gada 4. februārī. Iestāžu nolīgumā noteikti arī kritēriji VUM sadarbībai parlamentārās izmeklēšanas jomā un saistībā ar konfidencialām mutiskām diskusijām ar Uzraudzības valdes priekšsēdētāju, uz ko attiecas pienācīgas konfidencialitātes nodrošinājums, proti, visiem dalībniekiem jāparaksta vienošanās par konfidencialitāti. *ECON* komiteja saņems Uzraudzības valdes sanāksmju protokolus, kā arī nekonfidencialu informāciju pēc kredītiestādes likvidācijas procesa pabeigšanas. ECB tiesību akti saistībā ar uzraudzības uzdevumiem, uz ko jāattiecinā sabiedriskā apspriešana, sākumā tiks iesniegti Parlamentam.

Kas attiecas uz citiem īpašiem pārskatatbildības un ziņojumu sniegšanas veidiem, pārejas periodā ceturkšņa pārskati tiks iesniegti Eiropas Parlamentam, ES Padomei un Eiropas Komisijai, un gada pārskats – Eiropas Parlamentam, ES Padomei, Eiropas Komisijai un Eurogrupai. Gada pārskats tiks nosūtīts arī iesaistīto dalībvalstu nacionālajiem parlamentiem, kuri var uzdot jautājumus un sniegt piezīmes. Ceturkšņa un gada pārskatu galvenā satura vispārīgs apraksts jau ir izstrādāts Iestāžu nolīgumā un saprašanās memorandā.

Atbilstoši svarīgajai funkcijai, kas ar VUM regulu piešķirta Uzraudzības valdes priekšsēdētājam, papildot pārskatatbildības pienākumu, priekšsēdētāja iesniegs gada pārskatu *ECON* komitejai un Eurogrupai, piedaloties pārstāvjiem no iesaistītajām dalībvalstīm, kuru valūta nav euro. Gaidāms, ka pirmais gada pārskats tiks publicēts 2014. gada beigās. Saskaņā ar Iestāžu nolīgumu tas tiks publicēts ECB interneta vietnē. Eiropas Parlamenta deputāti un ES Padomes locekļi varēs uzdot mutiskus un rakstiskus jautājumus Uzraudzības valdes priekšsēdētājam. Rakstiskie jautājumi un atbildes uz tiem tiks publicēti Eiropas Parlamenta un ECB interneta vietnēs. Arī plašai sabiedrībai būs iespēja sniegt piezīmes un uzdot jautājumus par šiem un citiem ar VUM saistītiem jautājumiem, kas tiks apkopoti bieži uzdoto jautājumu sadaļā (sk. arī 7.6. sadaļu).

Daži attiecīgi VUM regulas noteikumi šā pirmā VUM ceturkšņa pārskata iesniegšanas laikā jau ir īstenoti. Tas īpaši attiecas uz atklāto atlases procedūru saistībā ar Uzraudzības valdes priekšsēdētājas iecelšanu. Ņemot vērā Eiropas Parlamenta, ES Padomes un ECB ļoti labo sadarbību, VUM regulā paredzētā un Iestāžu nolīgumā un saprašanās memorandā izstrādātā rīcība tika īstenota steidzamības kārtā, un rezultātā ES Padome 2013. gada 16. decembrī iecēla priekšsēdētāju *Danielu Nuī (Danièle Nouy)*. Sakarā ar ECB Padomes 2014. gada 22. janvārī izteikto priekšlikuma iecelt Sabīni Lautenšlēgeri par Uzraudzības valdes priekšsēdētāja vietnieci, paredzēts, ka 2014. gada 3. februārī Sabīne Lautenšlēgere piedalīsies Eiropas

Parlamenta Ekonomikas un monetāro lietu komitejas (ECON) rīkotā atklātā noklausīšanās sēdē un balsojumā par priekšsēdētāja vietnieka amata kandidatūru. Atklātās atlases procedūras gaitā, kuras rezultātā tika sagatavots ECB Padomes priekšlikums par priekšsēdētāju, bija ietverta vakances paziņojuma projekta iesniegšana Eiropas Parlamentam un ES Padomei, kā arī amata kandidātu īsā saraksta iesniegšana. ECON organizēja šādu atklātu priekšsēdētāja amata kandidāta apstiprināšanas sēdi un balsojumu.

Kad Uzraudzības valdes priekšsēdētāja vēl nebija iecelta, Eiropas Parlamenta deputāti jautājumus par gatavošanos VUM sūtīja ECB prezidentam. Atbildes uz tiem tika sniegtas un ievietotas Eiropas Parlamenta un ECB interneta vietnēs. Turklāt kopš iecelšanas amatā 2013. gada 16. decembrī Uzraudzības valdes priekšsēdētāja sniegusi turpmākas atbildes uz jautājumiem. Saskaņā ar Iestāžu nolīgumu Parlaments 2014. gada 4. februārī pirms sabiedriskās apspriešanas, kas jāuzsāk 7. februārī, arī saņēma pamatregulas projektu, kas ir viens no galvenajiem elementiem VUM sagatavošanas darbā.

9. NĀKAMIE POSMI UN NĀKOTNES UZDEVUMI

Viena no galvenajām problēmām, kas bija jārisina ECB, bija jauno uzdevumu būtība un darbības joma, jo tajā līdz šim nebija pieredzes. Turklāt termiņš VUM izveidei bija ļoti īss, patiesībā daudz īsāks nekā termiņš, ko varēja izmantot laikā, kad tika veidota ECB un vienotā monetārā politika.

Vēl citas grūtības bija saistītas ar laika grafika pārmaiņām. Diena, kurā ECB jāuzņemas tās jaunie uzraudzības uzdevumi, pakāpeniski pārvirzījās no 2014. gada marta uz novembri, kas nozīmēja visu grafiku pastāvīgu pielāgošanu (piemēram, ietekme uz lēmumu pieņemšanas procesiem, uzraudzības kalendāru, loģistikas sagatavošanu, personāla atlasī un kopējās uzraudzības komandu veidošanu).

Līdz nākamajam ceturkšņa pārskatam, kas plānots 2014. gada maijā, ECB īpaši būs jārisina šādas trīs problēmas.

- Attiecībā uz VUM iesaistītā personāla lielākās daļas atlasī un kopējās uzraudzības komandu izveidi, kas atbildīgas par aptuveni 130 nozīmīgo banku ikdienas uzraudzību, ECB jārada nosacījumi rezultatīvai sadarbībai starp "centrālē" strādājošo personālu un valstu kompetento iestāžu personālu. VUM ļoti svarīga ir laba pārvaldība, jo viena mērķa sasniegšanā būs iesaistīti augsti kvalificēti darbinieki, taču viņus nodarbinās dažādas iestādes un viņi atradīsies dažādās pilsētās.

- Ļoti svarīgi, lai Uzraudzības valde darbotos maksimāli efektīvi jau no paša sākuma. Laikposmā, līdz ECB uzņemties pienākumus, jāpieņem vairāki būtiski lēmumi – ne tikai ar VUM vispārējo darbību saistītie lēmumi, bet arī lēmumi par turpmāko VUM piemērojamo uzraudzības un risku novērtēšanas metodoloģijas attīstību un veidošanu; tas vajadzīgs, lai ļautu ECB pieņemt lēmumus par kapitālu un likviditāti jau 2014. gadā. Tas attiecas arī uz visaptverošo novērtējumu. Sīkāka informācija par to tika sniegta nesen.
- Veicot turpmākās darbības pēc šā ceturkšņa pārskata, ECB mēģinās izpildīt pamatotās cerības saistībā ar pārskatatbildību un caurredzamību, kas balstās uz Iestāžu nolīgumu un saprašanās memorandu. ECB ir pilnībā apņēmusies pildīt savas saistības saskaņā ar šiem nolīgumiem.